

2. Cameroon under britisk og fransk administration.

(Dagsordenens punkt 13).

Som nævnt ovenfor besluttede 4. udvalg under generaldebatten om formynderskabsrådets beretning at behandle spørgsmålet om Cameroon under britisk og fransk administration særskilt.

I. Britisk Cameroon.

Debatten indledtes den 15. november af *den britiske repræsentant*, som redegjorde for de planer, hans regering havde udarbejdet, for så vidt angår britisk Cameroons fremtid. I overensstemmelse med den mellem Storbritannien og De Forenede Nationer i 1946 trufne formynderskabsaftale har Storbritannien administreret såvel den sydlige som den nordlige del af britisk Cameroon som en integrerende del af kolonien Nigeria. I henhold til de på Londonkonferencen i september-oktober 1958 trufne aftaler vil Nigeria opnå status som selvstændig stat inden for det britiske statsamfund den 1. oktober 1960. Nigeria vil da med sine godt 30 mill. indbyggere blive langt den folkerigeste stat i Vestafrika. Dette, i forbindelse med at fransk Cameroon med knap 4 mill. indbyggere vil opnå selvstændighed pr. 1. januar 1960, har gjort spørgsmålet om britisk Cameroons fremtidige status aktuelt. Storbritannien påtænker at afholde almindeligt valg i den i politisk og økonomisk henseende mest fremskredne, sydlige del af britisk Cameroon i januar 1959. Såfremt den siddende lokalregering, der er tilhænger af landsdelens tilslutning til Nigeria i 1960, vinder valget, vil Storbritannien med Nigerias indforståelse træffe alle foranstaltninger til at administrere Syd-Cameroon som en region inden for Nigeria, hvilket stadig vil være foreneligt med formynderskabsaftalen af 1946. Vinder oppositionen, som er tilhænger af landets tilslutning til fransk Cameroon, når sidstnævnte i 1960 bliver selvstændigt, vil Storbritannien afvente udfaldet af en folkeafstemning, som tænkes afholdt efter 1. januar 1960, men før 1. oktober 1960. Denne plan indebærer, at der afholdes en særlig FN-samling i foråret 1960.

For så vidt angår den nordlige del af britisk Cameroon, er det hensigten at give denne landsdel lokalt selvstyre pr. 15. marts

1959 inden for det federerede Nigeria. Den planlagte folkeafstemning i britisk Cameroon i 1960 om tilslutning til Nigeria eller tilslutning til fransk Cameroon vil også komme til at omfatte Nord-Cameroon, men efter britisk opfattelse bør der foretages særskilt stemmeoptælling for Nord- og Syd-Cameroon, idet det med sikkerhed ventes, at Nord-Cameroon vil ønske at slutte sig til Nigeria, medens Syd-Cameroons stilling i denne henseende er tvivlsom. Det er Storbritanniens opfattelse, at De Forenede Nationer skal overvåge folkeafstemningen i 1960 om landsdelenes fremtidige tilhørsforhold.

II. Fransk Cameroon.

Af erklæringer, som den *franske repræsentant* afgav i udvalget den 28. oktober 1958 og *premierministeren for fransk Cameroon* M. Ahmadou Ahidjo den 11. og den 14. november 1958, fremgik det, at Frankrig har truffet aftale med lokalregeringen i fransk Cameroon om landets opnåelse af fuld suverænitæt pr. 1. januar 1960. Resultatet af disse forhandlinger blev godkendt af den folkevalgte forsamling i fransk Cameroon. Den franske regering og lokalregeringen i Cameroon er villige til at lade afholde en folkeafstemning i fransk Cameroon under FN's tilsyn, om landet ønsker selvstændighed eller fortsat formynderskab. Den folkevalgte regering i fransk Cameroon har som nævnt allerede truffet aftale med Frankrig om landets opnåelse af selvstændighed pr. 1. januar 1960. En almindelig amnesti for deltagerne i oprøret i 1955 ville formentlig ikke ændre folkeafstemningens udfald, idet det forbudte partis (Union des Populations du Cameroun) program ikke på dette punkt adskiller sig fra den siddende regerings synspunkter.

Den franske regerings stilling ved debattens begyndelse var, at FN burde afvente resultatet af de undersøgelser, som den af formynderskabsrådet i oktober 1958 udsendte FN-mission foretager i britisk og fransk Cameroon. Såfremt denne mission i en beretning, der ventedes at foreligge ca. 15. januar 1959, går ind for afholdelse af en folkeafstemning i fransk Cameroon, og formynderskabsrådet på sit møde i februar 1959 billiger dette, vil Frankrig afholde en sådan inden 14. plenarforsamling.